

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

dokumenty

05/2006

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

**ZÁZNAM Z PRACOVNÍ CESTY VÝBORU PRO VZDĚLÁVÁNÍ, VĚDU, KULTURU,
LIDSKÁ PRÁVA A PETICE SENÁTU PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
DO ISLANDSKÉ REPUBLIKY VE DNECH 20. - 25. 5. 2006
(25.5.2006)**

Diplomatické styky Československa s Islandem byly navázány na úrovni vyslanectví v roce 1946 a v roce 1966 byly povýšeny na úroveň velvyslanectví s tím, že v roce 1957 byl v Reykjavíku otevřen zastupitelský úřad. Velvyslanectví oficiálně ukončilo svou činnost koncem roku 1992 a zájmy České republiky v zemi jsou zastoupeny prostřednictvím ZÚ ČR v norském Oslo a honorárního konzulátu v Reykjavíku. Vztahy obou zemí jsou přátelské a spojuje je členství v Severoatlantické alianci a partnerství v Evropském hospodářském prostoru.

První oficiální státní návštěvu vykonal v roce 2005 prezident Václav Klaus. Zájem Islandu o prohlubování bilaterálních vztahů vzrostl v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie. Hospodářské vztahy jsou omezeny díky úzce specializované islandské ekonomice a rozsahem jeho trhu. Hlavní vývozní položkou ČR jsou osobní automobily, autobusy, strojírenské výrobky, textilní zboží, chemikálie a hutní výrobky.

Islandská republika je parlamentní demokracií v čele s prezidentem, kterému dává ústava pravomoc nepodepsat schválený zákon, který se poté automaticky stane předmětem všelidového referenda. Tuto pravomoc uplatnil v historii pouze jednou v roce 2004, kdy nepodepsal mediální zákon.

Zákonodárným orgánem je jednokomorový parlament Althingi - nejstarší na světě, který je volen na čtyřleté období a má 63 poslanců. Jeho předsedkyní je od října 2005 poslankyně za Stranu nezávislosti Solveig Petursdottir. Tato strana byla založena v roce 1929 a je nejsilnějším politickým subjektem. Podporuje liberální ekonomiku a spojenectví s USA. Druhou nejsilnější stranou je Sociálně demokratická aliance, která vznikla sloučením malých levicových a středových stran. Aliance podporuje vstup Islandu do EU. Další je Strana levicových zelených, která je výrazně levicově orientovaná. Klade důraz na ekologii a udržitelný rozvoj. Ke vstupu do EU se staví odmítavě. Vládní koalici tvoří již deset let pravicová Strana nezávislosti a středoprávní Pokroková strana - tradicionalistická strana reprezentovaná především zemědělskými voliči na základě koaliční smlouvy. Členové delegace se setkali a jednali s poslankyní **Druvou Hjartardóttir, místopředsedkyní Althingi**, která reprezentuje Stranu nezávislosti.

Pracovní jednání výboru s partnerským výborem **Althingu - Výborem pro vzdělání, vědu a kulturu** bylo klíčovým a ukázalo na řadu společných problémů v procesu transformace naší školské soustavy. Předseda výboru **Sigurd Kári Krostjánsson** spolu se svými kolegy představili cíle a zaměření činnosti výboru. Totožnost orientace legislativní činnosti obou parlamentů vyplývá z úsilí o vytvoření určité jednotné základy při průniku do zahraničních škol v rámci Evropské unie. Zástupci výborů se vzájemně informovali o zákonodárné činnosti, přičemž poslanci zdůraznili některá jejich témata. Rozhovory byly zaměřeny také na oblast spolupráce, která zatím spočívá především v předávání informací a kontaktů prostřednictvím honorárního konzulátu ČR. Informovali se o tom, že moderní islandštinu lze studovat

v rámci studia nordistiky na Filozofické fakultě UK Praha a na Univerzitě Palackého v Olomouci na katedře germanistiky.

Ministerstvo školství, vědy a kultury Islandské republiky je členěno na tři sekce. Sekci pro vzdělávání zastupoval ředitel **Thorir Ólafsson** a informoval o tom, že připravují podklady pro vytváření a implementaci politiky v oblasti vzdělání. Sekce je odpovědná za vzdělávací záležitosti na všech stupních vzdělávacího procesu, tedy od předškolního, přes základní a střední školství až po vysoké školy. Tato sekce se zabývá i celoživotním vzděláváním a dálkovým studiem. Další je sekce pro vědu, kde se připravují osnovy pro politiku prováděnou v oblasti vědy a výzkumu prostřednictvím Rady pro vědu a technologie. Také dohlíží na provádění projektů v rámci vládního Výboru pro vědu a koordinuje spolupráci při vědeckých a výzkumných projektech s cílem jejich propojení s všeobecnou vzdělávací politikou. Tuto sekci zastupoval ředitel **Eiríkur Baldursson**. Ředitelka sekce pro kulturní záležitosti **Karitas H. Gunnarsdóttir** uvedla, že se zabývají formulací politiky v oblasti kultury, umění, ochrany kulturního dědictví, médií, tělovýchovy a mládeže. Dále je odpovědná za vztahy s veřejnými kulturními institucemi a muzei, sportovními organizacemi a s jiným NGO. Sekce dohlíží i na přidělování veřejné podpory pro umění, kulturu, včetně správy příslušných finančních fondů.

Přesvědčivým dokladem o národní svébytnosti jsou vždy dokumenty, které potvrzují základy a počátky dějin daného národa a zachované písemné podklady a umělecká díla. Návštěva **Národního centra kulturního dědictví** a výstavy středověkých rukopisů podala přehled o dlouhodobé a přehledné historii vývoje tohoto národa. Podle nejstarších dochovaných pramenů se na Islandu jako první objevili řečtí mořeplavci. Prvními osídlenci byli irští mniši z konce 8. století. V 9. století obsadili ostrov pod vedením Ingólfura Arnassona Vikingové, kteří svou první osadu pojmenovali Reykjavík – Kouřová zátoka. Díky evidenci nových osídlenců, kdy se jejich jména a příbuzenské vztahy uchovaly v kronikách všech asi 750 tisíc lidí, kteří tu od roku 874 žili, se Island stal ideálním územím pro genetické výzkumy. Základními dochovanými písemnými dokumenty jsou Eddy a Ságy. Právě Eddy, které jsou sbírkami staroislandských mytologických a hrdinských písní, jejichž původ sahá do pohanských dob, tvoří základ pro chápání pohanského výkladu světa před přijetím křesťanství kolem roku 1000. Patří k nejvýznamnějším památkám germánské poezie raného středověku. Nejstarší dochovaný exemplář knihy tzv. Codex Regius pochází z roku 1325. Edda se skládá ze dvou oddílů. První část tvoří písně mytologické vysvětlující stvoření světa. Druhou část Eddy tvoří písně hrdinské. Příběhy se zápletkami a bohatým dějem. Většinou je to obsáhlé veršované dílo. Rozeznávají dvě Eddy – tzv. Starší, neboli Poetickou Eddu a Eddu Mladší tzv. Prozaickou. Spolu se Ságami tvoří hlavní část ranných severských literárních památek. Naopak Sága je staroseverská epická próza, která se vztahuje k vývoji generací jednoho rodu. Tyto materiály slouží jako východisko pro přesný historický popis událostí.

Na **Islandské univerzitě** proběhlo pracovní jednání s rektorkou **Kristín Ingólfssdóttir** za účasti jejich spolupracovníků. Jedná se o státní univerzitu založenou v r. 1911. Je umístěna v centru hlavního města. Je to moderní, diverzifikovaná a rychle se měnící instituce, která se věnuje studiu i výzkumu ve více jak 300 programech v oblasti humanitních, vědních a sociálních vědách a je základnou pro obory teologie, práva, obchodu, medicíny, stomatologie a inženýrství. Univerzita byla založena na principu

institutu Árni Magnússona, který vznikl na základě údajů z r. 1703 a uchovává rukopisy, v nichž jsou uvedena kompletní genealogická data, a dále údaje o klimatu, seismické a geotermální činnosti. Univerzita považuje za svou prioritu výzkum hydroenergie.

Seznámení s **Islandskou akademií umění** svým výkladem provedl její ředitel a současně rektor **Prof. Hjálmar H. Ragnarsson**, který obšírně shrnul vývoj uměleckých směrů na Islandu a zdůraznil zde rozdíly mezi tradičním evropským pojetím a novými trendy, které vycházejí z historických a osobitých tradic této výjimečné země. Postavili si za cíl přistupovat k budování islandského umění a také výstavnictví netradičním a novým způsobem, které bude konkurenceschopné a prosadí se ve světě. Své studenty vybírají na základě Manifestu, který preferuje zvědavost, porozumění a odvahu prosadit sebe. Toto považují za rozhodující kritéria. Také zdůraznil intenzivní spolupráci s uměleckými fakultami v ČR.

Ukázkou prosperující a expandující vyšší odborné školy je **Islandská obchodní akademie**, která je vybudována na základě nejstarší školy tohoto druhu na Islandu od r. 1909. Jejím cílem je připravovat absolventy, kteří jsou vybaveni těmi nejmodernějšími informacemi a poznatky, které získávají v širokém spektru oborů. Základem je výuka cizích jazyků a dále obory s důrazem na matematiku. Vedle ekonomických informací jsou to také sociální a přírodní vědy. Financování je jednak z výnosů ze školného, jednak školu na základě smlouvy podporuje i stát svými dotacemi.

Vzhledem k tomu, že Island je jedinou zemí na světě, která tak širokým způsobem využívá geotermální energie vřidel, není možné neshlédnout špičkovou geotermální elektrárnu **Nesjavellir**, která v plném rozsahu funguje od r. 1990. Při jejím budování využili islandské know-how, a to v zcela originální konstrukci tří turbín. Veškeré zařízení je vyrobeno u předních světových firem. Také technologie využívání termálních zdrojů je originální a na základě tuzemských vědeckých výzkumů.

Konkrétní ukázkou systému odborného středního školství byla návštěva **Střední odborné školy chovatelské**, která se věnuje teoretické a praktické výuce odborníků v oblasti chovu koní. Toto odvětví je na Islandu velmi rozvinuto zejména v souvislosti s rozmachem turismu.

Velmi zajímavým bylo také jednání s **honorárním konzulem ČR** v Reykjavíku **Jónem Ólafssonem**, který je významným podnikatelem a tuto funkci přijal v návaznosti na své obchodní a podnikatelské aktivity, které s ČR má dlouhodobě. V současné době je zde připravován rozsáhlý projekt na budování dálnic a pro hloubení tunelů zde byla vybrána česká společnost Metrostav. Honorární konzul zabezpečuje služby pro českou komunitu a také pro české turisty.

Senát

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

**VYSTOUPENÍ PŘEDSEDY VLÁDY ČR JIŘÍHO PAROUBKA
K TÉMATU „DEMOKRACIE A LIDSKÁ PRÁVA“
NA SUMMITU EU – LATINSKÁ AMERIKA A KARIBSKÁ OBLAST VE VÍDNI
(12.5.2006)**

Vážení kolegové,

lidská práva a demokracie jsou jedním ze základních kamenů zahraniční politiky České republiky. Budete se mnou, doufám, souhlasit, že za 17 let, které uplynuly od pádu komunistického režimu v Československu, získala Česká republika v oblasti lidských práv a demokracie jisté renomé. Nemalou měrou se na tom podílela právě její vlastní zkušenost s nedemokratickým režimem. Slovy Václava Havla, prvního prezidenta České republiky: „Právě proto, že máme s podobným typem režimů bohaté zkušenosti, měli bychom to být především my, kteří znovu a znovu upozorňují na význam boje za svobodu.“

Rád bych se dnes vyjádřil ke dvěma aktuálním tématům.

Prvním z nich je nově ustanovená Rada OSN pro lidská práva, která se stala nástupkyní Komise OSN pro lidská práva. Existuje obrovské očekávání. V nadsázce řečeno, čeká se, že Rada vyřeší všechny lidskoprávní problémy světa. Tak tomu asi nebude, ovšem velká příležitost posílit postavení lidských práv nejen v rámci systému OSN tu bezpochyby je. Rada získala v OSN silné postavení, na její členy jsou kladeny jasné požadavky v oblasti dodržování lidských práv. Rada se bude scházet častěji než Komise, bude mít velmi snadnou možnost svolat zasedání k urgentním záležitostem. Tedy – mnoho musí být vykonáno, aby byla velká očekávání naplněna, ovšem příležitost opět posílit mezinárodní podporu a ochranu lidských práv je na dosah ruky. Česká republika přispěje ke splnění tohoto očekávání pokračujícím patronátem nad činností zvláštních procedur, které v rámci OSN dohlížejí na rozvoj a dodržování jednotlivých lidských práv ve světě.

Chci pogratulovat kolegům ze zemí, které byly toto úterý v New Yorku do Rady zvoleny a popřát jim hodně štěstí při úvodním zasedání Rady dne 19. června 2006 v Ženevě. Zároveň musím vyjádřit uspokojení nad tím, že Česká republika byla zvolena již v 1. kole voleb a stala se tak členem Rady v úplném počátku její práce.

Druhým tématem jsou obránci lidských práv. Jsem rád, že Závěrečná deklarace summitu přímo odkazuje na Deklaraci OSN k obráncům lidských práv, kterou v roce 1998 konsenzuálně schválilo Valné shromáždění OSN. Pozitivní vztah státní moci k obráncům lidských práv by měl být součástí moderní lidskoprávní politiky. Je proto povzbuzující, že v naprosté většině států Evropy a Latinské Ameriky je to pravidlem.

Skutečnost, že pro Evropskou unii je téma obránců lidských práv prioritní, potvrzuje fakt, že Evropská Rada schválila v roce 2004 zvláštní *guidelines* k obráncům lidských práv. *Guidelines* velmi přesně říkají, jak má určitá část Evropské unie (Evropská Komise, členské státy Evropské unie, zastupitelské úřady členských států Evropské unie a další) s obránci lidských práv spolupracovat. Deklaraci OSN se tak podařilo v Evropské unii doplnit konkrétními úkoly a povinnostmi. A to je podle mého názoru velmi dobře.

Děkuji za Vaši pozornost.

Úřad vlády ČR

**ROZHOVOR S PŘEDSEDOU VLÁDY JIŘÍM PAROUBKEM
PRO DENÍK MLADÁ FRONTA DNES
„HLAVNÍM NÁRODNÍM ZÁJMEM JE UNIE “
(13.5.2006)**

Žijeme sice v malé, leč v sebevědomé a nezamindrákované zemi, která se ve světě těší vynikající pověsti a nemá žádné nepřátele. Tak to alespoň vidí premiér Jiří Paroubek, který v rozhovoru pro MF DNES hovoří o svých názorech na zahraniční politiku: na krizi vztahů s Íránem, na válku v Iráku, na diktátorské a autoritativní režimy i na vztahy s bavorským premiérem Edmundem Stoiberem...

Pane premiére, které země jsou vám kromě České republiky nejsympatičtější?

Je jich víc. Francie, Chorvatsko, Švýcarsko, Rakousko, Švédsko...

Podle velkého průzkumu, který si nechala udělat MF DNES, uvedlo nejvíce lidí po stejné otázce na prvním místě Slovensko. Chci se však zeptat na něco jiného: má dnes Česko ve světě velké přátele?

Slovensko jsem nevedl, protože je to svého druhu naše součást. Máme k Slovákům tak blízko, že to ani neberu jako cizinu, přestože jsou to dva státy.

A máme přátele?

V Evropě máme dobré vztahy se všemi zeměmi.

Vyjmenujte státy, které k nám mají velmi blízko.

Pamatuji si v případě Británie - ale platí to pro všechny země - na výrok lorda Henryho Palmerstona: „Velká Británie nemá přátele, má ale své zájmy.“ Žádný vážný problém v zahraniční politice dnes nemáme, i když vedeme spory s Kubou či s Běloruskem. Do všech vztahů vstupujeme sebevědomě, bez mindráků. To předtím nebývalo.

Máme ve světě nějaké nepřátele?

Neznám je.

Ke komu máme mít blíže? K velkým zemím, nebo je lepší orientovat se na ty menší, jako jsme my? Kromě Slovenska například na Rakousko, Maďarsko, na Dánsko či Nizozemsko?

Nerozlišuji velké či malé země. Chceme mít dobré vztahy s každým a naše prestiž roste. Jsme vnímáni jako stát s dobrým ekonomickým růstem a stabilní politickou strukturou. Je nerozumné orientovat se na nějaké skupiny států.

Jaké jsou naše národní zájmy, jimiž se řídí zahraniční politika?

Ty jsou určeny hlavně našimi hospodářskými zájmy...

... stínový ministr ODS Jan Zahradil říká, že ani naše členství v EU není prvořadým českým národním zájmem.

Ukazuje to jeho vidění světa a to, kam by zemi chtěl vést. ODS má problém s Evropskou unií, s Čínou, s Ruskem.

Podle vás je členství v Unii národním zájmem?

Ano. Prvořadým. Stejně jako členství v NATO. Máme zajištěnu bezpečnost a to nám uvolňuje ruce pro obchodní zájmy. Když jsme členy těchto organizací, musíme hrát podle jejich pravidel. Pan Zahradil si myslí, že pravidla fotbalového zápasu se dají měnit v průběhu hry. Já si to nemyslím.

Podívejme se na některé problémy současnosti. Vede se vášnivá diskuse kolem jaderného programu Íránu, který nemusí být pouze mírový. Pokud se teheránský režim se světovým společenstvím nedohodne, má být proti němu použita vojenská síla?

Nedávno jsem v Egyptě hovořil přes dvě hodiny s prezidentem Mubarakem. Podrobně mi vysvětlil své názory - i na Írán. Pak jsem sám korigoval svůj názor na tento problém.

Jak korigoval?

Nejsem stoupencem politiky appeasementu a nikdy jsem jím nebyl. V případě Íránu je však potřeba jednat, jednat a jednat. Klíč k úspěchu mají velmoci včetně Unie. Měly by najít konsenzus ve svém přístupu k íránskému jadernému programu.

A bez shody bude válka?

Musí ji najít.

Před každou válkou, naposledy proti Iráku, se dlouho hovořilo o tom, že se musí najít konsenzus. Ale on jej často ani nikdo hledat nechce...

Situace není stejná jako v případě Iráku. Důsledky války s Íránem by byly daleko vážnější.

Odpovězte mi otevřeně: bojíte se, že vypukne válka s Íránem?

Po jednání s prezidentem Mubarakem jsem poslal memorandum představitelům evropských států i velvyslanci USA u nás. Je v něm upozornění, že válka s Íránem může destabilizovat celou oblast. V Íránu sídlí i vedení organizace Al-Kajda, což by mohlo vést k teroristickým útokům po celém světě. Vedlo by to i k růstu cen ropy, a to by na ekonomiku Západu dopadlo tvrdě. Pokud chce někdo destabilizovat svět, což může být právě Al-Kajda, tak by měl z války s Íránem radost.

Podaří se tedy válce zabránit?

Opakuji: musí se dál jednat. Řeknu jednu historickou paralelu. Když se staré Rakousko v roce 1914 rozhodovalo, zda udeří na Srbsko, tak se maďarský premiér zeptal: „Porazíme Srbsko. Ale co dál?“

Byli bychom v případě války spojencem USA? Expremiér Špidla i prezident Klaus mi totiž kdysi řekli, že se o tom, že jsme na straně Spojených států ve válce proti Iráku, dozvěděli až poté, co to Američanům oznámil ministr zahraničí Svoboda. Není takový postup skandální?

To bych nedopustil. Nevidím však důvod hovořit o válečném spojení. Je to zatím v abstraktní poloze. Předpokládám, že Spojené státy budou odpovědně zvažovat, jak postupovat. Navíc tento konflikt by definitivně destabilizoval Irák, kde je situace i tak nesmírně složitá.

Právě v případě války v Iráku se USA dopustily mnoha chyb. Jsme součástí koalice, jež svrhla Saddáma Husajna. Proč se v Iráku podařilo vyhrát válku, ale nepodařilo se vyhrát mír?

Řada amerických politiků pohlíží na Irák jako na zemi, kde je možné uplatnit standardní politické metody Západu, tedy parlamentní demokracii. Ale například podle egyptského prezidenta Mubaraka Irák potřebuje ve svém čele silného státníka, který by měl možná až autokratické rysy a opíral by se o silnou armádu, která by hrála podobnou roli jako armáda v Turecku. Že bude zárukou určitého vývoje. Bohužel, irácká armáda zatím v takovém stavu není.

Bylo tedy správné svrhnout Saddáma?

Pokud nebylo možné se s ním dohodnout, tak ano. Nebyl jsem u toho rozhodování, tak o tom nemám všechny informace.

V souvislosti s Irákem opět vzrostla vlna antiamerikanismu, a to nejen v muslimském světě, ale i v Evropě. Také v průzkumu MF DNES se USA objevily jako země, kterou mnoho Čechů považuje za nebezpečnou. Co se děje ve vztahu k Americe?

Nás se to tolik netýká.

Vy nic takového v Česku nepozorujete?

Ne. A nepozoruji to ani ve vlastní straně. Přitom před několika lety jsem měl pocit, že někteří lidé v ČSSD měli antiamerické postoje.

Nemůže být pro Evropu do budoucna nebezpečné, pokud by se její vztahy s USA ještě zhoršily?

Nemyslím si, že k tomu dojde. Je to jako sourozenecký vztah. Tu a tam jsou rozvadění a mají na věci rozdílné názory. Dobré a těsné vztahy s Amerikou jsou pro Evropu nezbytné.

Vzestup antiamerikanismu je spojován i s osobou prezidenta George Bushe. Jak se na něj díváte vy?

Respektuji ho.

To jste mi neodpověděl.

Více mi vyhovoval Bill Clinton, který byl intelektuál a mimořádně bystrý člověk. Bush je z jiného těsta. Jenže Američané mu rozumějí. Nebo možná rozuměli, teď je to asi trochu horší. To je však osud politika v každé demokratické zemi.

Česká republika má poměrně dobré vztahy s Izraelem i s Palestinci. Jenže izraelská zeď, která vyrůstá a obklopí palestinská území, vede po místech, která druhá strana považuje za svá. V palestinských volbách zase vyhrál fundamentalistický Hamas, jenž podporuje terorismus. Jak se zachováme?

Budeme mít dobré vztahy s oběma stranami i do budoucna. Ta zeď je symbolem určité izraelské politiky, s kterou se Palestinci nemohou ztotožnit. Z bezpečnostních důvodů zeď chápu, pokud brání terorismu. O tom, kudy vede, se musí jednat.

Existuje nějaká komunikace české vlády a vládního Hamasu?

Jsme v předvolebním období a na žádné kontakty ani nebyl čas.

Vy byste přijal představitele Hamasu?

Záleží na postoji Evropské unie, nevím, proč bychom z něj měli nějak vybočovat. Ale byl bych rád, abychom nedávali prostor v Palestině někomu jinému tím, že jí

definitivně omezíme finanční pomoc. Otvírá to možnosti například právě Íránu, a to není moc moudré.

Když hovoříte o vybočování, náš postoj je přece jenom trochu jiný než postoj celé Unie, a to v případě Kuby a Běloruska.

Pokud bych byl ministrem zahraničí, tak bych nebyl ke Kubě vstřícnější, ale více bych s ní komunikoval.

A je Lukašenkova vláda v Bělorusku posledním diktátorským režimem v Evropě?

Spíše je to autoritativní režim. Je však jenom otázka času, kdy i tato země nastoupí na cestu demokracie.

Další režimy, které jsou často kritizovány, jsou v Číně a v Rusku. Jak se má malý stát chovat k podobným velmocím s autoritářskými rysy?

Sebevědomě, bez předsudků a mindráků. Jsme sice proti nim trpaslíkem, ale například Čína nás tak nevnímá. Vidí nás možná jako nejvhodnějšího partnera v rámci Evropské unie. Podobně Rusko.

Zjednodušeně řečeno: máme zapomenout na kritiku porušování lidských práv a věnovat se jen hospodářským vztahům?

Politické vztahy vytvářejí pouze rámec k obchodu. Ale my se máme vyjádřit k lidským právům. V rámci Evropské unie a jednání s Čínou tak činíme.

Nepozoroval jsem, že by kromě exprezidenta Václava Havla někdo z našich politiků kritizoval ruského prezidenta Putina - a ten pojímá demokracii skutečně mimořádně svérázně.

Nevím, zda má česká zahraniční politika kritizovat některé kroky prezidenta Putina, pokud to není diktátorský režim. Kdyby to byl diktátorský režim, tak se musíme zamyslet nad kvalitou či vůbec nad vztahy s jakoukoli zemí.

V minulé volební kampani byly tématem i poněkud napjaté vztahy s Německem a s Rakouskem. V prvním případě kvůli sudetským Němcům, v druhém kvůli Temelínu. Teď je ticho. Proč?

Je to především díky naší vládě, její umírněné politice.

Ne že bych nečekal, že to řeknete...

V tomto případě není možné říci: čím hloupější sedlák, tím větší brambory. Symbolické gesto, které jsme udělali k německým antifašistům, ohromně uvolnilo ledy. Mám výborné vztahy s Gerhardem Schröderem a mohu je mít i s kancléřkou Angelou Merkelovou. Věřím, že to platí i z druhé strany. Dobře si rozumím i s rakouským kancléřem Schüsslem. To má vliv na naše oficiální vztahy.

Česko má dlouhou hranici a velký obchod s Bavorskem, ale jeho dlouholetý předseda vlády Edmund Stoiber zde nikdy na oficiální návštěvě nebyl, protože je považován za patrona vyhnaných sudetských Němců. I to se může změnit?

Mohu vám ukázat lva, kterého mi poslal jako symbol Bavorska...

Doufám, že není živý...

Ne. Přivezl mi ho bavorský ministr hospodářství Erwin Huber. On je jedním z možných nástupců Edmunda Stoibera a jedním z jeho nejbližších spolupracovníků.

Shodli jsme se, že chybí osobní kontakt s panem Stoiberem. Pokud budu po volbách premiérem, tak se chci v průběhu léta s ministerským předsedou Stoiberem alespoň neformálně sejít.

To by byl skutečně určitý průlom.

Uvažuji, že by se to mohlo odehrát někde v pohraničí, například v Domažlicích či poblíž na německé straně. Chci s ním hovořit o vzájemné spolupráci a chci uzavřít jednu kapitolu našich vztahů.

To by bylo zajímavé, ale uvidíme, jak to dopadne. V případě zahraniční politiky existuje už od vzniku Česka, tedy přes 13 let, určité napětí mezi prezidenty, premiéry a šéfy diplomacie. To našemu obrazu v cizině neprospívá. I vy jste se dostal do několika konfliktů s Václavem Klausem. To se ani v zahraniční politice nemůžete dohodnout?

S ministrem zahraničí nejsem v žádném větším konfliktu. Pokud jde o prezidenta, tak on v řadě případů nerespektuje to, že za zahraniční politiku nese odpovědnost vláda. Politici a politické elity v Evropě berou názory Václava Klause jako určitou kuriozitu.

Jaké je vlastně jméno České republiky ve světě?

Je vynikající. Někdy nás v případě hodnocení našeho hospodářství už berou jako „malé“ Německo, i když to je poněkud přecenění. Je to však zdrojem sebevědomí pro všechny.

Rozumíte si osobně ještě s jinými zahraničními politiky kromě Schrödera a Schüssela?

Určitě se švédským premiérem Perssonem, Tonym Blairem, Jacquesem Chirakem, brazilským prezidentem Lulou, marockým premiérem i dalšími. Jsou to velmi otevření, přátelští lidé. Velcí státníci umějí dobře komunikovat, mají obecně velkou empatii.

Existuje politik z minulosti, který vás něčím inspiroval?

Československý prezident Edvard Beneš. V politickém dávnověku pak francouzský král Jindřich IV.

A je kromě Česka země, ve které byste mohl trvale žít?

Trvale asi ne. Pár měsíců v roce bych mohl žít u pobřeží ve Francii, v Normandii nebo v Provence.

Viliam Buchert

**ČLÁNEK PŘEDSEDY VLÁDY JIŘÍHO PAROUBKA UVEŘEJNĚNÝ V DENÍKU
PRÁVO „POUHÉ KVERULOVÁNÍ ZISKY V EU NEPŘINÁŠÍ“
(19.5.2006)**

Počátkem května jsme si připomněli dvouleté výročí vstupu České republiky do Evropské unie.

Obavy a kritiky, kterými řada euroskeptiků strašila českou veřejnost před dvěma roky, se nikterak nenaplnily. Z bilancování našeho dosavadního členství naopak jasně vyplynulo, že díky zodpovědné a aktivní politice proevropské vlády ČSSD jsme schopni využívat výhod, které Unie nabízí v hospodářské i zahraničněpolitické oblasti.

Zisky z členství jsou více než patrné. Jako příklad lze uvést rapidní růst exportu do členských zemí EU umožněný rozšířením trhu pro naše výrobky a odlehčením administrativních a celních bariér. O posílení pozice ČR jako kredibilního a seriózního partnera na evropské i mezinárodní scéně svědčí úspěchy, kterých dosahujeme při složitých vyjednáních mezi 25 členskými zeměmi EU.

Dva roky od našeho vstupu však představují příležitost nejen pro bilancování, nýbrž i pro zamyšlení nad přítomností a budoucností. Jako členská země jsme spoluodpovědní za utváření Evropy a její schopnost čelit výzvám, které se před ní objevují. Velkou příležitostí pro nás bude příští rozšíření Unie o čtyři nové země - Bulharsko, Rumunsko a časem i Chorvatsko a další země především Balkánu. Je vhodná doba začít hovořit o tom, nakolik je EU připravena tyto nové členy přijmout při zachování své efektivnosti a akceschopnosti, racionálně vážit všechny rozhodné okolnosti.

Jedním z diskutovaných témat je vnitřní způsobilost těchto zemí stát se členy EU, a zároveň jejich evropský charakter. V případě prvních tří jmenovaných panuje obecně kladný konsenzus. V případě Turecka se však ozývají hlasy o jeho kulturní a geografické poloze převážně mimo evropský kontinent. Nedomnívám se však a nepovažuji tyto námitky za relevantní. Všechny kandidátské země jsou po staletí a tisíciletí součástí Evropy a evropské politiky, a jejich kulturní odlišnosti naopak Evropě umožní otevřít cestu a pochopit charakter našich jižních a jihovýchodních sousedů.

Když jsem hovořil o připravenosti EU tyto nové členy přijmout, měl jsem na mysli schopnost institucí a vnitřních mechanismů Unie pojmout 27 a časem i více členských zemí tak, aby Unie zůstala dostatečně výkonná a aby i nadále byla schopna poskytovat benefity, které od ní její občané očekávají.

O potřebě reformovat instituce a některé společné politiky panuje i nadále mezi členskými státy shoda. Bude nezbytné vypracovat konkrétní a komplexní návrhy, které Evropskou unii připraví na její další růst. ČR, jako plnoprávný člen, bude muset připravit svůj vklad do celoevropské rozpravy a i nadále intenzivně v Unii pracovat. Jinak totiž promarní svou příležitost a hlavně své nejvýznamnější právo člena EU - být „u toho“ a dle svých názorů a principů spoluvytvářet budoucí podobu Evropy. Já osobně vnímám tuto výzvu jako šanci a možnost změnit a kvalitativně posunout EU směrem k mnohem výkonnějšímu, efektivnějšímu a konkurenceschopnějšímu celku.

Abychom byli schopni se této výzvy zhostit a nepromarnili šanci, bude třeba i nadále vytvářet vyváženou, aktivní a konstruktivní evropskou politiku zohledňující jak zájmy naší země, tak i zájmy našich partnerů a EU jako takové. Pouhé kverulování a zpochybňování přínosu Unie nám zisky nepřinese.

TISKOVÝ BRIEFING PŘEDSEDY VLÁDY ČR JIŘÍHO PAROUBKA PO SETKÁNÍ SE ZVLÁŠTNÍM VYSLANCEM GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA OSN PRO KOSOVO MARTTIM AHTISAARIM V KRAMÁŘOVĚ VILE V PRAZE (19.5.2006)

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Pěkné odpoledne, vážené dámy a pánové, vítám vás na krátkém briefingu po setkání předsedy vlády ČR pana Jiřího Paroubka se zvláštním vyslancem generálního tajemníka OSN panem Marttim Ahtisaarim. Panu premiérovi předávám slovo.

Jiří Paroubek, předseda vlády ČR: Já bych chtěl ocenit, že pan Martti Ahtisaari přijel do Prahy s cílem informovat o dosavadním průběhu jednání o statutu Kosova a jeho výsledcích. Chtěl bych říci, že Kosovo, stejně jako celý západní Balkán a Balkán obecně, jsou jednou z priorit české zahraniční politiky. Chtěl bych připomenout, že v průběhu posledního roku jsem hovořil buď přímo na místě, nebo tady v Praze, se všemi premiéry balkánských zemí, a navštívil jsem také Kosovo, včetně našeho vojenského kontingentu, který je s počtem pětiset našich vojáků, děvčat i chlapců, vlastně nejpočetnějším našim kontingentem v zahraničí. Já jsem sdělil panu Martti Ahtisaarimu, že vláda ČR plně podporuje jeho úsilí, jeho poslání, které vychází jak z pozice Evropské rady, tak ze zásad kontaktní skupiny z ledna t.r. Já bych vyjmul jenom některé z těch deseti zásad, které považuji za nejdůležitější. Za prvé, že není možný návrat statutu Kosova před rok 1999, za další – není možné spojení Kosova s jinou sousední zemí, nebo její částí, za třetí, že Kosovo se nebude dělit, za další, že řešení musí region stabilizovat, nikoliv naopak. My jsme očekávali, že ta jednání budou velmi složitá, že nebude jednoduché dojít k nějakým východiskům, vytvořit tedy pracovní atmosféru, usnadňující jejich průběh, a hlavně výsledky. V tomto ohledu, podle mého soudu, dosáhl, a já jsem rád, že jsem se o tom mohl přesvědčit ústním podáním pana Ahtisaariho, že bylo dosaženo k dnešnímu dni maximum možného. Podařilo se jednání dobře nastartovat, vytvořit atmosféru, kdy se začíná diskutovat o praktických věcech.

Martti Ahtisaari, zvláštní vyslanec generálního tajemníka OSN pro Kosovo: Děkuji pane premiére, jsem velice rád, že tady dnes mohu být. Musím říci, že tady teď vlastně probíhá série konzultací. Já jsem navštívil Slovensko, Maďarsko, Bulharsko, Slovinsko, teď jsem zde, v ČR, a chystám se do Rumunska. Včera jsem hovořil, mimochodem, s rumunským ministrem zahraničních věcí ve Štrasburku na zasedání Rady Evropy, kde se sešli ministři zahraničních věcí, a mohli jsme tyto otázky také probrat. A předtím ještě jsem v Bruselu hovořil se zástupci Severoatlantické rady NATO. Letos na jaře probíhá série takových technických konzultací a jednání ve Vídni. Už proběhla čtyři kola o decentralizaci konkrétně. A stručně se dá říci, že cílem všech těchto jednání je vytvořit takové podmínky, které by menšinám v Kosovu umožnily žít bezpečně a bezpečně pracovat v těch oblastech, v těch komunitách, kde v současné době žijí. A obecněji řečeno, pracovat v tom smyslu, aby byly vytvořeny podmínky tak, aby ti, kteří z Kosova odešli, aby se tam mohli bezpečně vrátit, buď tam, odkud odešli, anebo do jiných částí Kosova, a tam žít. Chci ještě dodat, že mí kolegové, pod vedením mého zástupce pana Alberta Rohana, vlastně tento týden navštívili jak Bělehrad, tak Prištinu a jejich cesta měla za účel připravit další kolo jednání, protože 23. 5. se bude znovu jednat, tentokrát o kulturním dědictví a církevních památkách, a o jejich ochraně. A ještě 31. 5. proběhne jednání o hospodářských otázkách. Z Bělehradu

jsem již dostal odhady toho, co podle Bělehradu představuje podíl Kosova na celkovém dluhu. Jedná se tedy o dluh vůči Světové bance, Londýnskému klubu, a Pařížskému klubu. A toto je přesně otázka, která bude toho 31. 5. na pořadu jednání, a doufáme, že pak, při tom následném jednání, se ještě vrátíme k otázce ochrany menšin. A pak nadejde čas k dalším konzultacím, někdy na přelomu června a července, ještě tedy s generálním tajemníkem OSN a s Radou bezpečnosti, a pak, jak doufáme, někdy na přelomu července a srpna už by měly nastat diskuse o tom konkrétním statutu Kosova. A tady bych měl ještě dodat, že zvláštní vyslanec generálního tajemníka pro Kosovo, pan Petersen předstoupí před Radu bezpečnosti 22. 6. se svou zprávou. A tato jeho zpráva bude, mimo jiné, také zahrnovat otázku implementace standardu i v Kosovu. Děkuji vám za pozornost.

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Také děkuji. Dvě otázky. Pan Dumbrovský.

Pavel Dumbrovský, televize Nova: Pane premiére, vy jste to tady trošku naznačil, když jste hovořil o naší vojenské misi v Kosovu. Co říkáte tomu, že americký Kongres v té první fázi naznačil, že by mohl udělit bezvízový styk do USA Polákům právě za tu vojenskou pomoc v Iráku, kdežto nám ne, přestože Cyril Svoboda se v poslední době velmi intenzivně o to snaží. I vy jste byl na americké ambasádě. Mrzí vás to třeba?

Jiří Paroubek, předseda vlády ČR: Podívejte, já si myslím, že to je tak v třetině toho procesu, co se povedlo americké senátorce polského původu prosadit. Podle informací, které máme z americké ambasády to zdaleka není jisté. A samozřejmě, pokud by se to ukázalo, řekněme tak, že Poláci toho dosáhli, tak bychom chtěli něco podobného, to je zřejmé. Ale já zatím ty věci vidím jako otevřené a nejisté, a v rovině spekulací. Je zřejmé, že v Americe je Američanů polského původu něco mezi 3 – 4 miliony, a mají své reprezentanty přímo v americkém Kongresu, což Češi bohužel nemají.

Pavel Dumbrovský, televize Nova: Mohu ještě jednu otázku?

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Pane Dumbrovský, nezlobte se. Otázky k tématu tiskové konference. Pan Hejma.

Ondřej Hejma: Otázka na pana Ahtisaariho. Mluvil jste o konferenci ve Vídni, která začíná příští týden. Jak důležitá je to konference, a jaké jsou šance na její úspěch, protože už bylo několik těch kol. A doplňující otázka, říkáte, že máte nějaké odhady z Bělehradu o podílu Kosova na dluhu ke světovým institucím, můžete říci nějaká čísla?

Martti Ahtisaari, zvláštní vyslanec generálního tajemníka OSN pro Kosovo: Já si myslím, že celá série těch rozhovorů je nesmírně důležitá. Jak jsem předdeslal, jsou to jednání technická, jsou to jednání, dalo by se říci, neutrální, co do otázky toho statutu Kosova, nicméně, naším úsilím je nastavit tu atmosféru tak, aby vlastně i ty menšiny pochopily, že jde o bezpečnou budoucnost v Kosovu, a aby to tak braly. Takže, my to vnímáme jako velmi důležitý začátek celého toho procesu, který už vlastně postupuje. Mimochodem, ty otázky, které jsou teď řešeny, prostě vyřešeny být musejí, ať už je ten konečný statut jakýkoliv, ať už je to konečné řešení potom toho statutu jakékoliv. Toto jsou technické aspekty, které musejí být řešeny. Musím říci, že toto nejsou zdaleka všechna jednání, kterých je zapotřebí. My bychom jich měli rádi mnohem více, a pokusíme se jich zorganizovat maximum tak, aby se opravdu vyjasnily všechny ty otázky, které musejí být vyjasněny.

Samozřejmě, že se snažíme využít i maximálně čas mezi těmi jednotlivými koly, a moji kolegové neustále cestují v regionu mezi jednotlivými konferencemi.

Žádná čísla ode mne nečekejte, protože k tomu tedy opravdu nejsem připraven, a navíc je otázka toho podílu dluhu Kosova pouze jednou z celé řady ekonomických otázek, které musejí být vyřešeny. Jsou tady další, je tady celá řada nejrůznějších požadavků jedné, druhé, či obou stran. Mimochodem, my jsme také vznesli sami požadavek, aby byly dány k dispozici ty katastrální záznamy, protože bez nich lze těžko nějakým způsobem posuzovat už potom ty konkrétní žádosti, které vlastně sahají až do minulosti, a to stále ještě od roku 1999 není řešeno. Ale já bych se ještě vrátil k otázce toho podílu na dluhu. Stále doufám a věřím, že se nám podaří dojít ke shodě ohledně té výše dluhu. Tak jsme samozřejmě dali i Příštině k dispozici ten odhad ze strany Bělehradu, a doufám, že se nám během jednání podaří dojít k nějakému obdobnému stanovisku. Musím ještě dodat, že jsem velice spokojen s tím, že když jsem o ty informace požádal, tak pan místopředseda vlády Labuvský byl připraven je poskytnout. Děkuji.

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Také děkuji. Děkuji vám za vaši pozornost a nashledanou.

**VYSTOUPENÍ PŘEDSEDY VLÁDY ČR JIŘÍHO PAROUBKA
PŘI PŘÍLEŽITOSTI SLAVNOSTNÍHO ZAHÁJENÍ PROJEKTU
„DOKUMENTACE OSUDŮ AKTIVNÍCH ODPŮRCŮ NACISMU, KTERÍ BYLI PO
SKONČENÍ DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY POSTIŽENI V SOUVISLOSTI S
OPATŘENÍMI UPLATŇOVANÝMI V ČESKOSLOVENSKU PROTI TZV.
NEPŘÁTELSKÉMU OBYVATELSTVU“ V HRZÁNSKÉM PALÁCI V PRAZE
(23.5.2006)**

Jiří Paroubek, předseda vlády ČR: Vaše excelence, páni velvyslanci, dámy a pánové, počátek tohoto měsíce je již po více než šest desetiletí spojován s výročím konce druhé světové války – rozhodujícího, a zároveň tragického období našich moderních dějin. Jeho důsledky v uspořádání světa i v chápání základních existenčních předpokladů lidské civilizace jsou stále patrné a stále přítomné.

Je svým způsobem příznačné, že i přes zřejmé shody v nejobecnější rovině hodnocení nabízí toto historiograficky zdánlivě dokonale popsané a analyzované období i nadále množství rozporných interpretací a nezodpovězených otázek.

Platí to i pro výklad našich vlastních dějin, poznamenaných donedávna selektivním přístupem a ideologickou předpojatostí. Jistě nepřeháním, řeknu-li, že současné svobodné podmínky historického bádání – a vůbec přístupu k vlastní minulosti, otevírají v tomto směru nové perspektivy. Ve vztahu k pochopení našeho vlastního postavení v letech nacistické okupace, či přínosu ke konečnému spojeneckému vítězství před 61 lety, máme přitom nemálo dluhů: např. v docenění role, jakou hrála řada „našich Němců“, chcete-li českých Němců, v domácím i zahraničním protinacistickém odboji, v objektivním zhodnocení činnosti naší exilové státní reprezentace apod. Zcela samostatnou, stále nepřiliš zmapovanou, a svým způsobem politicky značně citlivou, kapitolou tohoto úseku našich dějin je právě poválečné vyrovnání s německou menšinou, žijící na území československého státu. Jak všichni víme, jedná se tu o otázku, jejíž vnímání dodnes citově zabarvuje i vztahy s některými z našich sousedů, a které se svou lidskou, nikoliv politickou, stránkou dotýká více či méně každého z nás.

Dámy a pánové, vláda České republiky si je dobře vědoma, že otázka poválečného nakládání s takzvaným nepřátelským obyvatelstvem - jakkoliv nemůže být vytržena z tehdejšího, vítěznými mocnostmi přijatého, konceptu poválečného uspořádání - bude ještě dlouho předmětem diskusí na různých úrovních. S touto diskusí nemáme problém. Jsme připraveni v ní i nadále zaujímat principiální, o historická fakta se opírající, stanoviska. Ostatně výrazem této připravenosti k dialogu a sebereflexi byla i dlouhodobá snaha české vlády cíleně zapojovat do diskuse o této kapitole naší dějin historiky-odborníky, kteří by s patřičnou erudicí přiblížili, zejména mladším generacím, složitý historický kontext. Zkrátka však neměla přijít ani rovina osobního vnímání jednotlivých, často málo známých, či dokonce přehlížených, individuálních osudů. Zavazovala a nadále nás k tomu zavazuje odpovědnost vůči historické pravdě, posílená neblahou zkušeností s totalitními dezinterpretacemi.

Jsem si vědom, že léta 1945 a 1946 nesla stopy tehdejší historické empirie a dobové senzibility, a že ve svých účincích postihla i některé skupiny obyvatel, kterým by asi v dobách klidnějších bylo po právu dopřáno lepšího naplnění životních osudů.

Jednalo se tu o lidi, kteří i v podmínkách panujících na územích násilně připojených k Německé říši, zůstali věrni ideji československého státu, věrni demokracii, a trpěli pod nacistickým terorem, nebo se přímo zapojili do odbojových aktivit. Je smutnou, avšak prokázanou skutečností, že vůči některým z nich byla po skončení války v rozporu s tehdy platnou právní úpravou uplatněna měřítko určená pro tzv. nepřátelské obyvatelstvo. Vláda ve svém odhodlání vyzdvihnout morální aspekt, spojený s tímto tíživým historickým dědictvím, došla k závěru, že právě těmto osobám je naše společnost stále dlužna zadostiučinění. Výrazem uznání těmto jedincům bylo Prohlášení vlády z 24. srpna loňského roku. Vedena snahou o kultivaci historické paměti, vláda iniciovala historicko-dokumentační projekt, který by měl mapovat jejich osudy. Řízením projektu bylo pověřeno Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Na projekt bylo vyčleněno 30 mil. Kč, a zároveň bylo rozhodnuto, že práce na něm budou probíhat v následujících třech letech. Ministerstvo zahraničí v rámci výběrového řízení určilo jako hlavního zpracovatele Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR. Do projektu budou zapojeny i některé další vědecké a odborné instituce v čele s Národním archivem a Muzeem města Ústí nad Labem.

Dámy a pánové, mám čest tento projekt, který právě vstoupil do své realizační fáze, slavnostně představit naší veřejnosti. Jsem si vědom, že jde o významnou událost, která si zasluhuje, aby byla uvedena do života důstojným způsobem. Přizval jsem proto na toto zahájení nejen zpracovatele a ty, kteří představují organizační zázemí vlastního výzkumu, ale i zástupce skupiny adresátů projektu, jimiž jsou bývalí aktivní účastníci protifašistického odboje z řad našich někdejších i současných spoluobčanů. Jedná se z pochopitelných důvodů o osoby starší věkové generace, pro které je účast na této malé slavnosti nemalou fyzickou zátěží. Tím spíše vítám, že zde dnes mohou být mezi námi a velmi si jejich přítomnosti vážím. Zaslouhují si naši úctu a vděk. Dovolte, abych zde přivítal paní Šiškovou z Oder, paní Sedláčkovou z Brna, pana Knorra z Frankfurtu nad Mohanem a pana Fiedlera ze saské Pirny.

Jak jsem již naznačil, smyslem výzkumu má být historické zhodnocení jedné z dosud málo zmapovaných kapitol naší moderní historie. Chceme, aby toto zhodnocení bylo zároveň morální rehabilitací tisíců již nežijících, a snad stovek, anebo alespoň desítek, dosud žijících příslušníků národnostních menšin někdejšího Československa, kteří i v těžkých dobách nacistické okupace zachovali věrnost republice, a svým podílem na odbojových aktivitách přispěli k jejímu obnovení. Většinou za to zaplatili různými formami perzekuce – a jak víme, příliš často i nevděkem ze strany našich předků, a někdy i nás samotných. Významnou část výzkumu, kterou představuje zachycení životních osudů těchto lidí, považuji proto za alespoň symbolickou splátku našeho dluhu vůči nim.

Jistě jsme zajedno v tom, že komplexní a dlouhodobý výzkum, který se právě rozbíhá, by neměl být pouhou akademickou záležitostí, ale i živou připomínkou tohoto tématu vůči širší veřejnosti. V tom vidím i nesmírnou vzdělávací hodnotu projektu. I proto oceňuji, že snahou zpracovatelů je mimo jiné uchovat výsledky výzkumu formou trvalé expozice.

Těším se na první výsledky a přeji zpracovatelům mnoho úspěchů.

**TISKOVÁ KONFERENCE PŘEDSEDY VLÁDY ČR JIŘÍHO PAROUBKA
PO JEDNÁNÍ S VELVYSLANCEM USA PANEM WILLIAMEM CABANISSEM
V KRAMÁŘOVĚ VILE
(1.6.2006)**

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Tak ještě jednou pěkné odpoledne, vážené dámy a pánové, vítám vás na tiskové konferenci předsedy vlády ČR pana Jiřího Paroubka s velvyslancem USA panem Williamem Cabanissem. Panu premiérovi předávám slovo.

Jiří Paroubek, předseda vlády ČR: Dámy a pánové, já jsem byl dnes panem velvyslancem Cabanissem informován o obsahu včerejšího prohlášení ministryně zahraničních věcí USA Riceové k iránskému jadernému programu. Smyslem tohoto prohlášení bylo zveřejnit americké rozhodnutí připojit se k negociačnímu procesu evropských zemí Francie, Velké Británie a Německa s Iránem ve věci jeho jaderného programu, jakmile Irán, a to cituji: „plně a uvěřitelným způsobem pozastaví obohacování a zpracování uranu“. USA dosud podporovaly jednací proces, tj. politické metody v řešení sporu, ale odmítaly se těchto jednání zúčastnit. Teď se, řekněme, postup americké vlády v tomto mění. Já bych chtěl říci, že jsem velmi rád za tento důraz na politických prostředcích řešení této celé věci. Chtěl bych upozornit, že počátkem tohoto měsíce, nebo počátkem května, abych byl přesný, jsem na základě nedávno uskutečněné návštěvy Egypta a mého jednání s prezidentem Mubarakem, poslal memorandum představitelům zemí EU, a také prostřednictvím pana velvyslance americké vládě, kde jsem vyjádřil podporu takovémuto procesu, a také jsem se vyjádřil v tom směru, že egyptský prezident Mubarak doporučuje takovéto politické řešení. Já jsem velmi rád z tohoto posunu, osobně jej vítám jménem české vlády, a samozřejmě celou věc беру na vědomí.

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Děkuji, poprosím pana velvyslance.

William Cabaniss, velvyslanec USA: Dámy a pánové, dobrý den, chtěl bych poděkovat panu premiérovi za jeho slova, a jménem vlády USA si velice cením podpor vaší, pane premiére, a také ČR. Je velice důležitá tato podpora v těch dnech, kdy jsme vlastně začali jiným směrem postupovat, co se týče jednání s Iránem. Naše ministryně zahraničních věcí Condoleezza Rice přijela dnes do Vídně, aby oznámila včerejší rozhodnutí vlády USA o změně směru jednání s Iránem a o stanovení podmínky, že to jednání se změní, pokud Irán přestane s obohacováním a zpracováním uranu, a v ostatních otázkách, které se tohoto týkají. Za stejný stůl bychom zasedli s Velkou Británií, Německem a Francií, a tato jednání by pokračovala jedním nebo druhým směrem. ČR je naším silným spojencem, je silným partnerem USA, a dále doufáme, že ČR nám bude vyjadřovat podporu v mezinárodních záležitostech, nejenom týkající se otázky Iránu, ale také v jiných otázkách. Děkuji.

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Také děkuji. Dotaz.

Redaktor Právo: Možná, že je to předčasná otázka, ale chtěl jsem zeptat, jak dlouhý čas dají USA Iránu na to, aby se vyjádřil? Jsou už určité indikace toho, že Irán odmítl tuto nabídku.

William Cabaniss, velvyslanec USA: Toto časové období nemá žádné omezení. Nabídka, která přišla ze strany USA, a kterou prezentuje ministryně zahraničních věcí Condoleezza Rice dnes, se týká hlavně změny našeho stanoviska, stanoviska naší vlády. A také doufáme, že světové mínění bude mít dopad na rozhodnutí iránské vlády, a že Irán přijme nabídku přímých rozhovorů a přímých jednání za stejným stolem s USA, Velkou Británií, Německem a Francií. A doufáme, že další země nám také vyjádří podporu. Co se týče Ruska, to již ocenilo pozitivním způsobem tento krok, Čína také vyjádřila svůj pozitivní přístup k tomuto kroku, ale odmítla podmínku, kterou si USA stanovily. Doufáme, že bude probíhat hodně diskusí, ale podstatná změna, která vlastně nastala na naší straně, a to je změna toho, že očekáváme a chceme zasednout za stejný stůl s Iránem, tak doufáme, že také tlak ostatních zemí pomůže a přiměje Irán, aby na toto přistoupil.

Lucie Orgoníková, mluvčí vlády ČR: Děkuji. Poslední dotaz. Pokud nejsou žádné otázky, tak vám děkujeme za pozornost. Nashledanou.

Úřad vlády ČR

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

**STANOVISKO MZV ČR KE ZPRÁVĚ EVROPSKÉ KOMISE
O STAVU PŘIPRAVENOSTI BULHARSKA A RUMUNSKA NA ČLENSTVÍ V EU
(17.5.2006)**

V kontextu zprávy Evropské Komise (EK) o stavu připravenosti Bulharska a Rumunska na členství v EU, zveřejněné 16.5. 2006, MZV ČR prohlašuje, že Česká republika podporuje vstup Bulharska a Rumunska do EU k 1.1. 2007. MZV ČR vítá, že nejnovější zpráva EK oceňuje zvýšené úsilí Bulharska a Rumunska v jejich závěrečné přípravě na členství. Pozitivním faktem pro ČR je i skutečnost, že zpráva nezpochybnila politický závazek EU, přijmout Bulharsko a Rumunsko za plnohodnotné členy k 1. 1. 2007. ČR stejně jako další členské státy zdůrazňuje potřebu kvalitní připravenosti Bulharska a Rumunska na jejich členství v EU. Chápe proto nejnovější hodnocení EK jako podnět ke zvýšení reformního úsilí obou přistupujících zemí.

Monitorovací zpráva o stavu připravenosti Bulharska a Rumunska na členství v EU mapuje oblasti, ve kterých obě přistupující země zaznamenaly pokrok ve svých přípravách od posledního hodnocení EK v říjnu 2005 a zároveň identifikuje přetrvávající nedostatky v několika konkrétních oblastech. U Bulharska EK zaznamenala šest problematických případů, u Rumunska poukázala na čtyři okruhy nedostatků. Jedná se o náležité uplatňování pravidel vnitřního trhu, zvláště v zemědělství, o boj proti korupci, o reformu soudnictví a o čerpání finančních prostředků z fondů EU.

MZV ČR

**PROHLÁŠENÍ MZV KE SCHVÁLENÍ MEZIINSTITUCIONÁLNÍ DOHODY
O FINANČNÍ PERSPEKTIVĚ EU NA LÉTA 2007 – 2013
EVROPSKÝM PARLAMENTEM
(19.5.2006)**

Ministerstvo zahraničních věcí ČR vítá schválení Meziinstitucionální dohody o rozpočtové disciplíně a zlepšení rozpočtové spolupráce k finanční perspektivě Evropské unie na léta 2007 – 2013 v Evropském parlamentu dne 17.5. 2005. Chápe jej jako potvrzení zodpovědnosti poslanců Evropského parlamentu, bez jejichž souhlasného stanoviska by jednání o finanční perspektivě nebylo možné považovat za ukončené. Tímto se otevírá cesta pro další přípravy na čerpání prostředků z rozpočtu EU od 1.1. 2007 na úrovni členských států, jehož hlavním cílem je napomoci dalšímu ekonomickému růstu nových členských států EU a snižování rozdílů mezi starými a novými členskými státy EU.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR rovněž oceňuje úlohu rakouského předsednictví, které v roli předsedající země Rady EU jednání za členské státy vedlo. Jedná se o první finanční perspektivu EU po jejím rozšíření v roce 2004, na které se Česká republika a ostatní nové členské státy budou podílet po celou dobu její platnosti. Úspěšný výsledek jednání, probíhající na pozadí intenzivních diskuzí o budoucnosti Evropské unie, potvrdilo akceschopnost EU o 25 členech. Zároveň umožní pokračovat v řešení budoucích výzev, před kterými dnešní Evropská unie stojí.

Dohoda vymezuje klíčové aspekty součinnosti tří evropských institucí během nadcházejícího sedmiletého rozpočtového období. Dialog Rady s Evropským parlamentem a Evropskou komisí o konečné podobě finanční perspektivy a detailech rozpočtového mechanismu navázal na dosažení politické dohody na Evropské radě v prosinci 2005. Třístranná jednání probíhala v rámci tzv. trialogů mezi lednem a dubnem tohoto roku, když závěrečné jednání všech tří institucí proběhlo 4. dubna. Schválení textu ze strany Evropského parlamentu na jeho květnovém plenárním zasedání bylo nutným předpokladem pro závěrečné potvrzení textu dohody.

MZV ČR

**PROHLÁŠENÍ MZV K VYTVOŘENÍ IRÁCKÉ VLÁDY
(22.5.2006)**

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vítá vytvoření irácké vlády národní jednoty, která vzešla ze všeobecných voleb konaných v prosinci 2005. Tato vláda vedená Džávadem Núríem al-Malikím má podporu všech skupin iráckého obyvatelstva a je klíčem ke stabilnímu a demokratickému Iráku. MZV ČR věří, že se nové irácké vládě národní jednoty podaří překonat sektářství, stabilizovat bezpečnostní situaci v zemi a urychlit její ekonomickou rekonstrukci. ČR je připravena v rámci svých možností ve spolupráci s mezinárodním společenstvím poskytnout irácké vládě všemožnou podporu v jejím úsilí o další upevnění stability a ekonomické prosperity.

MZV ČR

PROHLÁŠENÍ MZV ČR K REFERENDU O NEZÁVISLOSTI ČERNÉ HORY (23.5.2006)

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky s velkou pozorností sledovalo průběh referenda o nezávislosti Černé Hory, které proběhlo 21. května 2006. Oceňuje pokojný a spořádaný průběh hlasování i vysokou volební účast (více než 86 % oprávněných voličů).

Česká republika respektuje svobodně projevenou vůli černoohorského lidu a je připravena přivítat Černou Horu jako nového člena rodiny evropských demokratických států. V souladu s přístupem EU a NATO k celému regionu západního Balkánu je Česká republika připravena podpořit úsilí Černé Hory o integraci do evropských a transatlantických organizací, včetně co nejrychlejšího sjednání Stabilizační a asociační dohody.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vyzývá černoohorské a srbské představitele, aby v duchu tradičně přátelských vztahů mezi oběma národy bezodkladně zahájili jednání o budoucích vztazích mezi Srbskem a Černou Horou. Cílem by mělo být dosažení takového stavu, kdy rozdělení unie Srbska a Černé Hory bude mít pouze minimální vliv na postavení občanů obou zemí. Zároveň by mělo dojít k posílení stability regionu a k udržení vzájemné hospodářské spolupráce. V této souvislosti je ČR připravena předat oběma zemím své vlastní zkušenosti.

MZV ČR

**MZV ČR VÍTÁ SCHVÁLENÍ NOVELY IMIGRAČNÍHO ZÁKONA SENÁTEM
AMERICKÉHO KONGRESU
(26.5.2006)**

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vítá schválení novely imigračního zákona USA Senátem Kongresu Spojených států amerických. Jeden z dodatků novely umožňuje podmíněčné a dočasné rozšíření bezvízového programu (Visa Waiver Program) o členské země EU, které se podílejí na koaličních vojenských operacích v Afghánistánu a Iráku. Aby tato norma vstoupila v platnost, musí se schválenou senátní novelou zákona ještě souhlasit Sněmovna reprezentantů Kongresu a následně ji musí podepsat prezident USA.

Česká strana věří, že se během nadcházejícího legislativního procesu podaří upravit jedno z kritérií Senátem schváleného dodatku tak, aby umožnil zahrnutí dalších zemí EU včetně České republiky do bezvízového programu USA. Schválení tohoto legislativního návrhu jednou z komor Kongresu USA představuje průlom v dosavadním postoji americké strany, kdy pro zařazení do bezvízového programu USA byly zohledňovány pouze administrativně-technické parametry, jako např. procento zamítnutých žádostí o víza atd.

MZV ČR

PROHLÁŠENÍ MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR K SITUACI V MYANMARU (27.5.2006)

Dne 27. května 2006 uplyne 16 let od svobodných voleb v Myanmaru (Barmě), které však vládnoucí vojenská junta nikdy neuznala. Přes výzvy a protesty mezinárodního společenství junta nikdy nepředala moc vítězné Národní lize pro demokracii a řádně zvoleným poslancům. Junta navíc pokračuje v represích proti demokratickým silám v zemi i proti národnostním menšinám.

Ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda v této souvislosti vyzývá myanmarské úřady, aby okamžitě ukončily věznění vůdkyně Národní ligy pro demokracii a nositelky Nobelovy ceny míru Aun San Su Ťij, která v domácím vězení bez soudu a bez sdělení jakéhokoliv obvinění strávila již deset let. Současně musí být propuštěno více než 1.100 odpůrců režimu, kteří jsou vězněni v nelidských podmínkách a to za pouhou snahu uplatňovat svá práva. Aun San Su Ťij i ostatním demokraticky smýšlejícím lidem v Myanmaru musí být umožněna politická činnost.

Ministr zahraničních věcí je rovněž hluboce znepokojen poslední vlnou brutálních útoků, vražd a vyhánění příslušníků karenské národnostní menšiny žijící v okolí nového hlavního města Pyinmana. Ministerstvo zahraničních věcí ČR proto rozhodlo o uvolnění částky 3 miliony Kč na okamžitou pomoc karenským uprchlíkům, kteří se před násilím vojáků junty uchylují do Thajska.

MZV ČR

Obsah:

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	1
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	5
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	22

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka